

MOSES PUAN BIAKINN IN PATHIAN RIANṬUANNAK

By Brian Baley

Ṭhen Thumnak : Hmun Thiang Bik

Kan hnulei thla ah kan ṭial cang bangin Moses Biakinn cu ṭhen thum ah ṭhen a si i, Inntual, Hmun Thiang le Hmun Thiang Bik an si. Hi nih a kan cawnpiakmi cu, zumtu nih Thlarau lei nuncan ah hin dot thum in kan lut tinak a si. 1 Johan 2:12-14 ah kan hmun bantuakin, Khrihfa hi dot thum in kan um i, hngakchia, mino le pale hna an si. Angan a dam komi minung cu a ṭhan a hau i, hngakchia in mino in upa ah a ṭhan bantuakin Thlarau lei zongah hin cu bantuk cun kan ṭhan ve awk a si.

Johan nih, “Thlarau fale hna” Khrih min ruangah ngaihthiam nan si nan i hngal a ti i, cu Thlarau Puan Biakinn Tual ah a lutmi an si cang. A ṭhen hnihnak cu Johan nih, “Mino hna” a timi hi an si. Nannih cu nan ṭhawng i Pathian bia kha nan i tlah peng i miṭhalo pa sinin nan luat a ti. Hi hna hi zumtu, Thlarau lam dik in a lut i Hmun Thiang a phanmi cu an si.

Asinain teitu asilole mino hawng sinak nakin patling hawng sicannak hmun a um rih. Pathian ai tinhmi cu patling taktak sinak hmun hmunthiang bik ah hung phak kha a si. Hi hmun i hung phak hi "pa hna" ti cu a si i, Johan 13 nih cun "Na theih cangmi pa" tia a ti. Pa timi cu Pathian kha neih tein a theimi kha a si. Thlarau lei pa cu Pathian umnak a thiang cemmi a nungmi kha a si.

Paul nih 1 Korin 4:15 ah, “Khrih chung i nan nunnak ah zohkhenhtu minung thong hra hmanh ngei u law Pa cu pakhat lawng nan ngei. Thangṭha nan si i ka ratpi thawngin Khrih Jesuh chung i nan nunnak ah keimah hi nan pa cu ka si ko” a ti hna. Khrihfa tampi, mi a cawnpiak khotu le phung a chim khomi an um ko, asinain Thlarau lei pa taktak cu an um lo. Pathian nih cun Pa si dih hna seh ti a kan duh ko. Zeicahtiah Pa thinlung ngeih lawngah kan Pa a simi Pathian thinlung cu kan ngei kho lai.

Bawipa nih hin Thlarau lei pa hi tampi chuak hna seh law Thlarau fale hna cu ni hmanung bik ah Pathian pennak chungah luhpi hna seh ti a kan duh. Kan hnulei kum tam nawn lioah khan Bawipa nih langhnak a ka hmuhsak i cu ah

cun, ngakchiate pakhat ka hmuh i, cun ngakchia tampi an hung chuak. Bawipa nih a ka thawh i, “Vawlei pumpuluk ah Thlarau ka toih hna lai i Khrih ah ngakchia tampi an chuak lai. Asinain, cu ngakchia a zohtu ding pa tampi an chuah i zohtu an um ṭung lo ahcun thil ṭihnung a si hnga. Cucu vancung pennak chung zongah ṭihnung a si lai. Revival hi voitam nawn a tlung cang i, cuka i a hrintharmi tampi an um. Asinain zohkhenhtupa an um lo caah mi tampi cu an tlaw ṭhan zau. Cuaah cun a hrintharmi an um tikah zohkhenhtu an hau ti cu a fiang ko. Abraham nih Pathian thluahchuah a hmuh i, “Mi tampi pa” ti a si bantuakin tuchan ah hin thlarau leipa tampi chuak hna seh law zeitluk in dah a va ṭhat hnga.

Pathian nih cun zumtu paoh hi thlarau lei pa si dih hna seh ti a kan duh. Aho paoh hi sawm kan si dih, keimah zong a ka sawm ve ti hi kan hngal a hau.

A CHUNGAH LUH

Hmun Thiang Bik hi, “A Sang Bik Hmun” ti zongin an kawh. Dong hra a sau, dong hra a kau i, a san zong dong hra a si ve. A chungah cun Biakam Kuang le Velngeihnak Ṭhutdan an um i, Velngeihnak Ṭhutdan cu Biakam Kuang chungah an chiah. A chung hi ni ceu a hau lo, Pathian ceunak nih a ceuh dih.

Hmun Thiang nih Hmun Thiang Bik ah va luh awk ah cun a karlak ah a dannak an tuahmi puanzar an hei lonh a hau. Biakam Hlun chan ah cun kum khat ah minung pakhat lawng Hmun Thiang Bik chungah luh khawh a si.

Israel mi vialte hi a Inntual i thisen raihawinak tuahnak hmun tiang lawng luh khawh a si. Cucu, Khrih thisen thawngin hrintharnak a hmumi paoh cu Pathian Thlarau nun ah luhnak nawl an hmuh dih tinak a si. Hmun Thiang ah cun tlangbawi pawl lawng an lut kho tinak a si. Hmun Thiang Bik chungah cun tlangbawi Ngan lawngah a si (Heb. 9:1-8). Cuti a si caah cun hihi a sullam zeidah a si ti hi kan hngal a hau.

Biakam Hlun chan ah cun Hmun Thiang le Hmun Thiang Bik cu puanzar in an dan. Hebru 9:8 ah, puanzar nih

hin Pathian lam cu hon a si rih lo ti hi Thiang Thlarau nih a langhter tinak kha a kan chimh. Moses Puan Thlam inntual nih cun Pathian cu a mi hna sinah umnak nawl a pek kha a hmuhsak nain Pathian cu a thiang tukmi a si caah a mi hna kha puanzar nih a phenh hna. Asinain zeicaah dah Thiang Thlarau nih tlangbawi cu kum khat voi khat sathi he Hmun Thiang Bik luhnak nawl cu a pek kun? Tlangbawi nih hin a langhter mi cu, tlangbawi Ngan dang nih Amah thisen in lam a hon lai tinak a langhter.

Biakam Thar cauk nih, cu Tlangbawi Ngan, van hmun thiang lam a hongtu ding kong cu a kan chimh. Hrbru 4:14 ah, “Van in a rami Tlangbawi Ngan, Pathian Fa Jesuh kan ngei” tiah a ti. 9:12 zong nih, Meheh thi le cawfa thi silo in Amah thi thengte he mi vialte caah za lakin Hmun Thiang Bik ah a lut i rai a kan thawipiak cang a ti.

Hebru 6:20 nih hitihin a kan chimh rih. “Hi ruahchannak hi kan nunnak caah a fekmi le a thawngmi thir cangai bantuk a si. Vancung biakam puanzar kha lonh in chung chin hmunthiang ah khan a lut. Cuka ah cun kanmah aiawh in Jesuh kha kan hlanah a rak lut cang i Melkhizadek tlangbawi sining in zungzal tlangbawi ngan ah a cang,” a ti. Khrih cu kan hlanah a rak lut cang i lam cu a rak hun cang. Amah kan zuluh a cun a luhnak van Hmun Thiang ah cun kan lut ve lai.

PUANZAR

Moses puan biakinn ahhin Hmun Thiang Bik le Pathian mi hna a dangtu ah puanzar a um. Asinain Biakam Thar ah cun cu puanzar cu thial a si cang ti kha kan hmuh i dangtu puanzar a um ti lo caah a chungah kan lut kho cang. Hebru ah, “Cucaah ka u le ka nau hna, Jesuh thihnak thawngin

Hmun Thiang Bik chungah khan luhnak nawl kan ngei cang. Cu luhnak ah cun puanzar kha a thleh i lam thar nunnak lam kha a kan hunpiak cang,” a ti (Heb. 10:19-20).

Jesuh a thih lioah khan zeidah a cang ti kha kan theih. Biakam Thar roca thialmi ah kan hmuh mi cu, Jesuh cu vailam cung i a thih lai ah a au kha cheuhnih ah a cheu. Jesuh a thihnak cu puanzar zong nih bia a chim. Cucaah puanzar leiah kan kal ahcun Khrih he vailam tahchih kan sinak kha kan hmuh lai. Cuticun Pathian nih kan caah Hmun Thiang Bik lam a kan hunpiak ning cu a si.

Cucu Paul nih Rom 6:6 ah, “Kan minung hlun cu Khrih he vailam cungah thah a si cang ti kha kan hngalh. A sualmi kan minung hlun cu zeicahdah thah a si kan ti ahcun sualnak sal kan si ti nakhnga lo caah a si” a timi hi a si. ‘Kan hngalh’ timi bia Greek holh i a umtuning ah cun kan hmuh kan tonmi in kan hngalhmi khi a si. Mah vailam i put in vailamtah nun cu doctrine sawhsawh a si lo, mah pumpak hrimhrim intuarmi nun a si.

Puan thlam a inntual ah kan Khrihfa nun kan kalpi tikah hin thlarau lei in ngakchiate kan si rih. A dir a fek rih lomi ngakchia kan si caah sual ah kan tlu kho tawn. Asinain, cuti kan sual tikah cun Pathian nih a kan kaltak ko lai maw? Kaltak hlah. Anih raithawinak cu a tlam a tlingmi raithawinak a si caah Amah mui lawhter a kan duh. Zeitindah a kan tuah kun lai? Kan mihlun kha a kan thlen lai i puanzar pinlei ah a kan kalpi lai i, Amah mui kan lawh tikah cun sual ah kan tlun ti lai lo.

Kan minung hlun cu sual pum a si. Cucaah anih a hngalhmi le a thiammi cu pakhat lawng a si i. Cucu sual a si. Zeitindah cucu kan thlen khawh lai? Kan thlen ding ning cu kan Adam nun a si i kan nun hlun kha vailam ah thah a hau.

MOSES PUAN BIAKINN

by BRIAN BAILEY..... cahmai 2

VANCUNG LE HELL KONG HMUHSAKNAK

by JOHN BUNYAN..... cahmai 10

DAWTNAK LAMKALTU

by NORMAN HOLMES..... cahmai 16

Bawipa nih thluachuah in pe ko hna seh! Kum 18 chung Pathian dawtnak thawngin zumtu hna nan sinah a lak in cauk kan phawt khawh caah Pathian min kan thangthat. Pehzulh in kan chuah khawh nakhnga a man cheuchum tal in kan bawm ve u law kan i lawm ko hnga.

A voi 5-nak, February 2007

NORMAN HOLMES
EDITOR

JOE CILLUFFO
ARTWORK

Hi magazine hi pastor le caantling in Pathian rian tuantu hna sinah a lak in kan phawtmi a si. Pastor na si lo zongah rak rel ve ko tiah kan in sawm. Cun pastor paoh nih cun rel u law nan riantuannak ah an bawmtu a si ko lai tiah ruahchannak kan ngei ko.

Khrih vailamtahnak ah kan tahchih a hau.

Cucu kanmah nih kan tuah khawhmi a si hoi lo. Keimah in seh vailam ah kaa tah ko hei ti hnik law, na ke cu vailam tung ah thir na kenh khawh asinain, na kut naa kenh kho ti lo. Cucu Pathian nih a hngalh caah (kanmah le kanmah vailam kan i tah khawh lo kha) Amah nih a innak cu a si. Kan Adam sualnak hi kanmah tein kan i phoih kho lo. Mifimfim le mithiamthiam hna zong nih an minung hlun sinak, sualnak phoih an i tim tawn an i phoih kho bal lo. Nun thlennak taktak cu Pathian sinin a rami a si. Philosophy kong hi na theih deuhdeuh le soal doctrine leiah a kal chin lengmang ko lai. Greek philosopher hna lakah a tam deuh cu pa le pa sualnak a tuahmi lawngte an si dih. Sualnak tei khawhnak ding cu mi an cawnpiak ko nain anmah an i tei kho bal lo. An cawnpiaknak a zul ngaimi hna zong hi soal an tei kho bal lo.

Greek ram hi Homer Alexander Ngan cawnpiaknak ningin an rak dirhmi a si i, a cawnpiaknak hi an rak chim khawh dih. Asinain amah Alexander cu a sayapa bantukin pa le pa sualnak a tuahmi le pawkaumi a si ko. Cuticun zeihmanh lo in a thi ko. Pathian lawnglawng nih Jesuh Khrih vailamtahnak thawngin soal thawnnak chungin a kan khamh khawh.

Khrih ah vailamtahchih nun cu Pathian lawng nih a kan pek khawh. Asinain, cu nun ngeih khawhnak dingah cun Khrih nih a Pa nawl a ngeih bantukin Khrih nawl cu kan ngaih ve a hau. Amah i pumpek taktak a hau. Cu tik lawngah cun amah nih kan nun hlun cu a kan thlakpiak ko lai.

Kei zong kan hnulei kum tam ial ahkhan ka nunhlun cu Pathian nih a rak ka thlakpiak ve. A kutdong in a ka sawh i, khikhi, khakkha na hlaw kho hna lai maw? tiah a ka sawhpiak. A cheu a ka sawhpiakmi cu a fawimi tete an si. Asinain a donghnak ah cun, “Na nupi na hlaw kho lai maw?” ti a si. Ka thawh i, “Bawipa, cucu ka tuah kho lai lo” ka ti.

Cu hnu a rauh hlanah voi khat cu meeting kan tuah lioah Thlarau in a hun ka thah. T̄uang ah a ka tengh i, bia a vun ka halmi cu, “Na nupi hi nangmah nih maw na dawt deuh keimah nih dah?” a ka ti. “Bawipa, nangmah nih na

ka dawt deuh,” ka ti. “Asiahcun, aho nih dah a zohkhenh khawh deuh lai? a ka ti than i, cu tikah cun ka cawlcangh kho ti lo i, “Nangmah nih thawnnak cu na ngeih” ka ti. “Cuti a si ahcun, na nupi cura ka pe tuah” tiah a ka ti. Cu tikah cun Abraham nih a fa Isak a pek bantukin ka nupi cu ka pek. Ahmasa ah cun zeitin a si lai kha ka pek bantukin ka nupi cu ka pek. Ahmasa ah cun zeitin a si lai kha ka hngal lo. Asinain a hnuah cu puanzar tiang lawng ka kal kha ka hngalh.

Cu hnuah cun zing khat cu ka zung ah ka um i, cu lioah cun Thiang Thlarau ka sinah a rat kha ka hngalh. Langhnak ka hun hmuh i, Jesuh kha vailam ka sinah a rat kha ka hngalh. Langhnak ka hun hmuh i, Jesuh kha vailam cungah ai thlai ko kha ka hmuh. Cu ah cun Thlarau nih a hun ka cawi i Jesuh sinah cun vailam ah cun ka va i thlai. Vailam cungah cun ka va i thlai taktak ko i, Jesuh he cun kenhchih in kan um ko.

Tang ka hei zoh i vailam tangah mi tampi ka hei hmuh hna. Cu hna nih cun JESUH cu an hun serhsat len ko. Cun ka mit a hung fim i ka zung chungah cun ka um ko Cu tikah cun ka thinlung ahhin Jesuh he vailam kan i tah ti hi kai fiang i, Thlarau in, “Jesuh he vailam kan i tah ti” tiah Kalati 2:29 bia khi ka hun chim khawh cang.

Cu tikah cun Thlarau chiti thuhnak a simi Kalati 2:20 bia cu ka thinlung ah cerhti puut bang a luang cang. Khrih he vailam tah ti ka si cang ti cu kai fiang i, soal thawnnak tei khawhnak cu ka hun ngei cang. Cu ah cun ka minung hlun in ka vung chuah khi ka theih i biakinn puanzar pin leiah ka vung kal khin kai thei. Cun ka thaw a chuak i, Aw! ze! tluk nuamhnak dah a si!

Puanzar pinlei phak khawhnak hi Khrih he vailamtah ti ka si ti vun i hngalhnak in a ra. Cucu fiang tein i hngalh khawh a si. Asinain, minung cu kan i khah cio lo caah keimah hngalh ning thengin na hngalh lo kho men. Pathian nih nangmah he a tlakmi hngalhnak an pek ko laoi a isualnak ah cun ka thi cang ti hi na hngalh ko lai. Cuti cun Hmun Thiang Bik chungah cun na lut cang lai.

BIAKAM KUANG

Hmun Thiang Bik chungah cun Biakam Kuang a um (25:10-22). Hi kong hi Biakam Hlun chungah hin voi zakhat nak tam deuh a um. Biakam Kuang chungah cun thil pathum an um i, Nawlbia Pahra ai tialnak lungpher Aron thiangthunh a nge a corhmi l e manna chiah nak sui um an si (Heb 9:4). Biakam Kuang cu anri thing in sermi a si i, a chung he a leng he sui in an huut. Dong hnih le a cheu a sau i, dong khat le a cheu a kau, dong khat le a cheu a sang.

A velchum ah siangpahrang luchin hmanthlak an cuang i, siangpahrang sinak le nawl ngeihnak a ngei tinak a si. Hmun Thiang Bik cu siangpahrang nawl ngeihnak a um tinak a si. Biakam Kuang i cherubim lakah cun Bawipa cu a um. Siangpahrang thutdan a umnak khaan chung i kan vung luha ahcun thawnak le nawl ngeihnak kan ngei. Esther zong Ahasyerus siangpahrang biaceihnak khaan chung i a luh tikah cun a mipfun Judahmi hna luatternak nawl a ngei ve. Kannih zong kan Bawipa he Amah umnak Hmun Thiang chung i hawikomhnak kan ngeih khawh ahcun thawnak cu kan hmuh ve ko lai.

Thingkuang cu thing in sermi a si i sui thiag in an tuam. Baibal chung ah sui nih Pathian sining kha a langhter. Thing thingkuang nih minung thinlung kha a langhter ve. Thingkuang chung thil pathum hna cu Khrih he hmunkhat ah vailam i thihnak a in timi kha a thiag bikmi a phanmi kan thinlung chungah Pathian a khumhnak a langhtertu thil pathum in hmuh a si.

LUNG IN SERMI CABUAI PAHNIH

Lung in sermi cabuai pahnih Nawlbia Pahra tialmi nih cun kan lungthin chungah Pathian nih a nawlbia chiah a duhnak kha a langhter. Bawipa nih a nawlbia cu kan lungthin ca ah tial a duh. Hebru 8:10 ah Paul nih Jeremiah 31:33 i “Ka phunglam cu an chungah ka chiah lai i an lungthin chungah ka tial lai. Keimah cu an Pathian ka si lai i, annih cu ka mi an si lai,” a timi kha a hun langh.

Lung ah tialmi Biakam Hlun hi Biakam Thar he lo cun a tlam a tling lo. Biakam Kuang cu a cheu lawng an

tah tinak chan hi a tling lo tinak a sullam a si. Biakam Hlun nih cun mi lung thlen khawhnak le Nawlbia Pahra tlamtinternak a ngei lo. Biakam Thar cu Pathian nih a Nawlbia cu kan thinlung ah a tial lai i a nawl kan ngaih khawh lai. Biakam Thar a biapitnak bik cu a tawinak cun Salm 40:8 i David hla hi a si i, “Ka Pathian, zeitluk in dah na duhnak tuah cu ka duh! Maw Pathian, Na Nawlbia cu ka thinlung chungah a um” tiah a ti.

Voikhat cu Bawipa nih ka nupi sinah bia a chim i, Ka duhnak tuahnak nakin a ngan deuhmi thil a um, tiah a ti. Pathian duhnak tuahnak nakin a ngan deuhmi cu zeidah a si hnga tiah ka nupi cu a khuaruah a har. Ka nupi nih cun, “Zeidah a si Bawipa? tiah a hal. Bawipa nih a leh i, “Lunglawm tein ka duhnak tuah hi, ka duhnak tuah sawhsawh nakin a ngan deuh” tiah a ti. Pathian nih a nawlbia kha kan thinlung ah a tial caah lunglawm tein a duhnak cu kan tuah khawh cang. Cucu lung cabuai ah ai tialmi tinter cu a si i, cucu puanzar pinlei i kal cu a si.

MANNA CHIAHNAK SUI UM

Hebru 9:4 ah Paul nih Biakam Kuang chungah cun manna chiahnak sui inn a um tiah a kan chimh. Exodus 16:33 ah, Moses nih Aaron kha, “Um kha la law a chungah omer manna chia tuah, cun Bawipa hmaiah chia law na chan chung vialte i chiah tuah” a ti. Manaa ti cu zeidah a si hi zoh ta tuah u sih.

Manna timi cu Pathian nih a fale Israelmi hna ramcar chung i an vah lioah a pekmi hna rawl a si. Pathian nih vancung in manna cu a thlak hna i zingcate ah an char i an ei tawn. An thlam pawngah zing dapti he an tla tawn. (Exo 16:14; Nam 11:9; Salm 78:24-25). Nambar 11:8 nih cun hitihin a chim, “Manna a thawt ning cu chiti thiag reumi bantuk a si” a ti. A chim duhmi cu Thiag Thlarau chiti thuh tinak a si.

A sullam cu thlarau in van biadik a ti duhnak a si. Biathlam 2:17 ah, teitu hna pek ding biakam kan hmuh. “Teitu a simi hna cu thuhmi manna changreu kha tlawmpal in ka pek hna lai” a ti. Cucaah Hmun Thiag Bik chung i a ummi manna chiahnak sui um cu Pathian Bia thup puanzar chungah a va lutmi hna pek ding hmelchunhnak a si. Pathian laksawng hi zapi co ding a um i, a hlei deuh in a co ding zong um a si. Phut 25:2 ah, Pathian nih thil a thuh hi sunparnak caah a si.

Sihmanhsehlaw siangpahrang hna sunparnak tu cu thil fianter hi a si,” tiah a ti caah special deuh in pek ding laksawng cu thuh in a um.

Pathian thilthup cu mi nih an kawl lengmang, asinain Pathian nih lungvar cu vokpi hmaiah a chia lai lo (Mat 7:6). Vok nih lungvar a man a sunzia kha a hngalh lo bantuкин Pathian dawtnak a hngal lomi hna caah cun a lungvar cu a thuh kanh hna.

Matthai 13:44 ah Jesuh nih, “Vancung pennak cu lo chungah thuhmi lungvar bantuk a si. A hmumi nih cun a thuh i, a ngeihmi vialte a zuar dih hnuah lo cu a cawk. cu bantuкин Pathian nih a thuhmi biadik cu a man a sung tukmi a si caah cucu kan kawl awk kan rian a si.

Puan biakinn a inntual kong kha kan chim cang. Dar hmaihum an chiah i tlangbawi hna an kut an i tawlnak ah ti thiang chiah a si. Cu ti nih cun taksa lawng a thianh khawh. Pathian bia nih cun chunglei a thianh khawh. Cucaah Hmun Thiang Bik ah a lutmi hna cu Pathian Bia thiang nih an sual a thianhpiak hna lai.

Teitu le puanzar chunglei ah a lutmi hna nih cun thuhmi biatak cu an hmuh lai. Cu Pathian Biathli hngalh na duh ahcun a man pek a hau a hman, na pumsa duhnak kha na thah lai i manna chiahnak sui um a umnak Hmun Thiang Bik ah cun na luh awk a si.

A BIRMI AARON THIANGTUNH

Biakam kuang chungah an chiahmi pathumnak cu Aaron thiangthunh a birmi kha a si. Aaron thiangthunh a birmi kong cu Nambar 17 ah a um. Moses le Aaron cu Israel hruaitu dang hna nakin a sang deuh ah an i chia tiah a puh hna caah Pathian nih a len hna i, thiangthunh ah nan pi nan pu min kha nan tial lai i Bawipa hmaiah nan chiah lai. Cun Bawipa nih a thimmi min zawnah a birmi thiangthunh cu a par lai. Cucu Pathian thimmi cu an si lai, tiah a ti hna.

Thiangthunh cu pakhat cio an tuah i, an pupa min an tial hnuah, thiangthunh pahleihnih cu Bawipa hmaiah cun an chiah. Aaron min ai tialnak thiangthunh ah cun a par a chuak i a almond thei a tlai. Thiangthunh a romi in a kung a corh i, a par i a thei a tlai tikah hin Pathian lianngannak khuaruahhar a tuahmi a si ti cu an fiang. Pathian nih Aaron cu a thim ti kha an lung a fiang cang. Cucaah Aaron cu tlangbawi ngan a si.

Cu Aaron thiangthunh cu Biakam Kuang chungah cun an chiah.

Hi nih hin Khrih cu thihnak in a thawhternak a langhter. Cucu Efesa khuami nih hngal hna seh tiah Paul nih a chimh than hna. Khirh cu a tho than i a Pa orhleikam ah biaceih dingin a thu cang (Efesa 1:19-20). Hmun Thiang Bik chung i kan va luh tikah Thiang Thlarau thawnnak kan ngei tinak kha a langhter.

Paul nih, “Ka duhmi cu Khrih hngalh le a thawhtthan thawnnak hmuh ve le teminnak a inmi in ve hi a si” a ti i, Pathian rian a tuannak ahhin cucu ka duh bikmi a si, tiah a ti hna. Lamkaltu 19:11-12 ah, “Pathian nih voi dang i a um tawn lomi khuaruahharnak kha Paul kut in a tuah, a pawvuah le a hngawnggerh hmanh kha mizaw sin i an hei kalpi hna tikah an dam i an chungin khuachia kha an chuak” a ti. Peter zong kha cu bantuk thawhtthan thawnnak chungah a vung luh tikah kha a thla nih mizaw kha a damter hna (Lam 5:15-16).

Khirhfa hramthawk minung hna cu Khrih thawh thannak nun thawnnak ah an lut cang. Pathian nih an caah khuaruahhar a phunphun a tuahpiak hna. Kannih zong cu bantuk thawnnak ah cun kan luh ve awk a si.

Voi khat ah Africa ram ah Khirhfa upa pakhat i a nupi cu a zaw i ruah lo ah a thi. An pastor pa kha a ra i minu ruak cu chiti a thuh i thla a cam. Minu nih a hnuah a kan chimhmi cu, ka thih laite ah kha ka thlarau cu ka pum in a chuak i Jesuh ka hei hmuh. Cu lioah cun, ka hawile nih ka nun hi ka hmu hna seh ti hi ka duh ngai. Cun Bawipa nih ka kut in a ka tlaih i a ka hruai i, cun ka nung than tiah a ti.

Kan hnulei thla ahkhan inntual ah a ummi biakttheng ki ah Pathian thawnnak biathlam zeibantuk dah a um kha kan tial cang. Asinain Hmun Thiang a va lonhmi hna sinah thawnnak a um deuh, zeicahtiah annih cu Pathian Thlarau pasarih chiti thuh an si caah a si. (Biathlam 5:6, Isaiah 11:2). Cucu meitung pasarih nih hin an langhter.

BIAKAM KUANG CHIN

Puan Biakinn chungah a ummi thil pasarih lakah a pasarihna a simi cu Biakam Kuang Chin a si (Exo. 25:17-22). A chin cu Biakam Kuang chungah a um caah cun khuacaan ah cun Biakam Kuang ah relchih a si tawn. Asinain

a chin cu a kuang he an i dang ko. Cu Biakam Kuang Chin cu sui fangfak in sermi a si.

Kuang Chin cu lehmah 45 a sau, 27 a kau i, a kuang he an i tia. Cucaah a kuang he cun an i rup bak. Cu nih a langhter mi cu soal cu khuh a si i, zaangfahnak cu hmuh a si tinak a si. NIV nih cun, “soal thianhnak cu sui thiang in khuh a si” a ti.

Kuang Chin khatlei par le khatlei par ah sui in sermi cherubim pahnih an um (Exo. 25:18). Kuang chin an sernak thilri in ser an si ve. Hmaitonh in chiah an si i, an thla nih kuang cu an hun. Cucu Salm. 80:1 nih, “Maw Israel Tuukhal kan bia kan ngaihiak tuah. Joseph kha tuurun bantu kin a hruaitu, kan thlacamnak kan theihpiak tuah. Cherubim karlak ah a um i a ceumi” a timi kha a si i, Pathian umnak a si ti kha a langhter. Cherubim pahnih hna cu vanmi Gabriel le Michael an si tinak a si. Annih cu Lucifer nih Pathian a doh i an tlak lioah khan Pathian zangfahnak an tong i an rak tla lo.

Kannah vialte zong hi Pathian zangfahnak le a vel thawngin kan tla ve lo. Voikhat ah evanglish minthang D.L.Moddy cu Chicago khua i a lamlan ah a ke in a kal i, zuri pakhat nih a hmai in lam a hun tan i a kham. Cu pa nih cun Moody a si ti a hngalh caah, “Moody tihi a kal khawhnak hi Pathian velngeihnak thawngin a si” tia a ti. D.L.Moody cu zuri hmanh nih Pathian velngeihmi a si ti an hngalh bantu kin kan nunah Pathian a langh ahcun mi nih an kan hngalh ko lai.

Biakam Kuang Chin cu zangfahnak thutdan an ti. Zangfahnak cu Pathian sining ahhin a san biknak a si. Pathian nih hin zangfahnak Pathian ti in kan hngal hna seh ti a duh. Moses hmai i a kal lioah khan Exodus 34:6-7 ah Pathian nih amah le amah ai langhternak cu Bawipa, Pathian Bawipa? zangfahnak le velngeihnak a ngeimi ti a si. Mathai 9:13 ah, “Va kal ulaw ze i a si kha va zoh tuah u” a ti. Exodus 25:21 ah, “Zangfahnak thutdan cu kuang cungah na chiah lai, kuang chungah cun biakamnak kanpekmi kha na chiah lai” ti kan hmuh. Cucaah zangfahnak thutdan nih nawlbia cu a khuh. Hi thil nih a kan hmuhsakmi cu, nawlbia a buartu sualnak cu zangfahnak nih a khuh ti kha a si.

Kuang chungah cun nawlbia pahra tialnak lungpher pahnih cu chiah an si i, kuang cu a chin a simi zaangfahnak thutdan nih cun a khuh ti hi kan philh lo ding a si. Nawlbia buarnak hma damnak cu zangfahnak lawng a si ti kha David

nih Salm 51 ah a chim bantu kin a si. Kan soal kan phuan ahcun Pathian zangfahnak in kan soal a thiang lai. Mi tampi kan harnak cu, soal phuan kan hmang lo. Cucaah soal nih Pathian he a kan dan.

Exodus 25:22, “Cuka ahcun kan ton lai i, cherubim pahnih karlak i a ummi zangfahnak thutdan cungin kan chawnh lai” a ti. Pathian nih Moses zong zangfahnak thutdan cungin a chawnh tia h Nambar 7:79 ah kan hmuh. Cu bantu kin, nihin ah hin a zangfahnak thawng lawngin a aw kan theih i kan sinah bia a chim.

Pathian nih cun kan sinah zangfahnak in bia a chim. Hmun Thiang Bik ah cun nawlungeihnak a um. Inntual le Hmun Thiang ah hin cun nawlungeihnak le uknak nawl tlawmte lawng a um. Asinain Hmun Thiang Bik ahcun Khrih he uknak nawl taktak a um. Kan chim cang bantu kin Esther cu a nunnak pek in siangpahrang hmai ah a va chuak. Cuka cun a mipun hna luatternak nawlungeihnak a hmuh. Kannih zong Hmun Thiang le Hmun Thiang Bik karlak i a ummi puanzar kan hei lonh hnu lawngah Thlarau thawnnak kan hmuh lai.

Bawipa he i ngamhtlak tein pehtlaihnak kan ngeih khawh hnu lawngah Pathian nawlungeihnak cu kan hmuh khawh lai. Job 22:28 ah Pathian chitithuh nawlungeihnak kong kan hmuh. “Ka tuah lai na timi paoh ah na hlauh a tling lai i na lam ah ceunak a tlang lai” a ti. Thil pakhat tuah kan duh tik paoh ah Pathian sinin a nawl kan hmuh hmasa a hau.

PATHIAN SUNPARNAK

Puan Biakinn chungah a ummi Hmun Thiang Bik he ai pehtlai in a donghnak ah ruah ka duhmi cu Pathian sunparnak hi a si. Inntual cu khauleng ah a ummi a si caah ni nih a tlanh i ceu a hmuh. Asinain Hmun Thiang cu Sui Meitung pasarih nih ceunak a pek i, cucu Pathian Thlarau pasarih tinak a si. Cun Hmun Thiang Bik ah cun ni ceunak nakin a ceu deuhmi Pathian sunparnak a ceu.

Pathian sunparnak hi cunglei zaangfahnak thutdan (Lev. 16:2) hmuhsaknak a si. Hihi caan dongh tikah a um te dingmi Khrihfabu sinah kamhmi biaphuan a si. Zeitindah cu sunparnak cu a langh te lai ti kha zoh hmasa usih. Cun zeidah a chuak te lai ti kha kan zoh than te lai.

Isaiah 4:4-5 ah, “Bawipa nih Zion nungak hna fihnung

an sinak cu Thlarau le mei biaceihnak in a tawl hna tikah Zion tlang le khika hrawng i a ummi vialte hna cungah an chungin thisen a chuakmi kha a tawlpik hna lai” a ti. Zion tlang cungah a ummi caan donghna Khrihfabu hna cu sualnak in thianh an si cang caah Pathian sunparnak in a huh hna lai.

Khrihfa hmasa hna sinah cun Pathian cu Thlarau in a lang i Ananias le Sifaira bantuk khan bia a ceih hna (Lam. 5:11). Cucu a kangmi Thlarau timi cu a si. Tipil petu Johan nih, Khrih nih Thiang Thlarau le mei in tipil an pek hna lai tiah a ti (Mat. 3:11). Nihin ahhin Thiang Thlarau tipil in cu kan hmu nain mei tipil in cu kan hmu lo. Asinain mei cu revival he a ra i cu mei Thlarau nih cun kan soal a kan thianh. Cucaah Pathian sunparnak hmuh awakah hin soal thianh hmasa a hau ti hi kan philh lo a hau. Cucu Moses Puan Biakinn i a ummi puanzar hnulei i a vung luh cu a si.

Bawipa nih a sunparnak a langhter lainak hi caan tawite lawng a duh cang. Cucaah, “Bawipa na sunparnak co ve awakah a lawngmi um bantuk kan siter law ka soal hung ka thianh ko” kan ti a hau.

Bawipa nih a sunparnak a langhter lainak kan hmuhnak pakhat cu Isaiah 60:2 ah a si. “Miphun dang cu muihnak nih a huh hna lai i nan cungah cun Bawipa ceunak cu a ceu lai. A sunpar lianhgannak cu na sinah a um lai” a ti. Hi bia hi hi vawlei hi raltuknak le mangtam le harnak phun kip a tlung lai i vawlei hi muihnak nih a khuh lai (Mat. 24:6,7) timi caan he khin ai khatmi a si lai. Mi vialte kha muihnak nih a khuh hna lai timi hi Thlarau lei hruhnak a chim duhnak a si. Isaiah nih a chim duhmi cu caan dongh lai ah a ra laimi tuksapur harnak kong hi a si. Cu tikah cun vawlei ahhin muihnak a tlung lai i, Khrihfabu cungah cun sunparnak a tlung lai. Israelmi Izip in an chuah i ramcar chungah harnak an ining Exodus 10:21-23 le 14:19-20 ah kan hmuhmi bantuk kha an si lai.

Bawipa nih cu vawlei muihnak cun luatter a kan duh. Jesuh nih a chim bantukin amah a zummi cu an luat ko lai. Asinain cu caah ai ralring lomi tampi an um lai. Ai ralring lomi hna cu hlen in an um lai tiah langhnak a kan hmuhnak.

Cu langhnak ka hmuh lioah cun ceunak tiva a fim tukmi khi ka hmaiah a hung luan khi ka hmuh. Cucu

Phungthlukbia 4:18 i a chimmi, dinnak lam a timi khi a si. Dinnak lam timi cu a ceu i ceu dang nakin a ceu deuh. Cu tiva cu then hnih ah an i then i pakhat orhle i ah pakhat keh leiah an luang.

Kan zoh ko i, orhle i ah a luangmi cu a fim tuk nain a hung nawi i a hnuah cun nawncek in a hung luang. A chungah cun a thiang lomi saram an um kha ka hmuh hna. Tiva pakhat cu a fim chin lengmang i cholei ah a luang i vancung ah a kai. Cun Jesuh sunparnak tiang a va luan khi ka hmuh. Cun Bawipa nih ni hmanung bik ah cun ka Khrihfabu cu hi tifim bantuk hi an si lai tiah fiang tein a hun ka chimh.

Bawipa nih a hun ka chimh rihmi cu, Khrihfabu keimah ka nun bantukin vawleicung vialte ah Bawipa sunparnak cu a khat lai (Nambar 14:21) an i then an i cheu timi hi nu le va an i then an i mal lai ti langhter pakhat a si. Cu bantuk minung hna cu orhle tiva hi an zul lai tiah a ka ti. An lam cu a mui chin lengmang lai. Sihmanhselaw dinnak kha fek tein ai tlaihmi hna cu Bawipa sunparnak kha an cungah a tlung lai.

Isaiah 60:3 hi ruat hmanh usih, “Jentail mi cu na ceunak ah cun an ra lai i, siangpahrang hna zong nih na ceunak cu an fuh lai” tiah a ti. A hme 5

ah, “Zeicahtiah rili nih a nunnuamhnak cu na cungah a chiah lai” tiah a ti. An chim duhmi cu ni hmanung bik caan i Thlarau an i pumhnak caan kha a si. Bawipa sunparnak a comi hna cu lam hlapi ah an phan lai i, khamh a si lomi hna nih cun fakpi in an daw i hna lai. A hme 7 ah a chimmi cu, Kedar le Nebaioth ram hna cu an ra ve lai i, Bawipa cu an cohlan ve lai a ti. Annih cu Ishmael hrinthlak an si (Genesis 25:13) i Muslim an si nain Khrih leiah an i mer te lai a tinak a si.

A dang Pathian sunparnak a lang dingmi cu a thiangmi runvennak a si. Mei le Thlarau in Khrihfabu kha a thianh hnuah Isaiah 4:5 a donghna ah hitihin a chim. “Pathian sunparnak nih khua cu a pumpi in a khuh lai i a hum a zual hna lai.” Hihi Hebru holh in kan zoh ahcun “a sunparnak cu a mi hna a rungventu a si lai” ti a si.

Caan dongh lai ah hin thihnak le thawngtha dohnak a chuak lai. Hi lio caan hi Bawipa nih langhnak in a ka hmuhter than. Bawipa nih Thlarau in a ka cawi i Tuluk ram, Africa le ram dangdang hna zong a ka hmuhnak. Pathian

*Keimah ka nun le
vawlei cung vialte
Bawipa sunparnak in
a khah dih lai
bantukin ... nan fale
nih an co lai.
Nambar 14:21*

sunparnak a chuah lai dingmi zong a ka hmuhsak. Moses a humzual bantukin Pathian Thlarau nih zumtu hna a huh hna le a humzual hna kha ka hmuh (Nambar 14:21 le 16:19).

A pathumnak ah ka hmuhmi cu, Pathian mithiang hna cu Thlarau lei patling an sinak ding kong a si. Hebru 2:10 nih, “Pathian nih a sunparnak i fa tampi phakter awkah Jesuh cu harnak innak in mitling ah a ser” a timi kan hmuh. Hi nih ai tinhmi cu, zeicahdah Khrih hi minung ah a can i a thih ti hi a si. Khrih a thihnak hi hell tlak luatternak ca lawngah a si lo. Thlarau lei patling kan si khawhnak caah a si.

Mipa pakhat pa a si channak khi a fale kha an ðhan i amah bantukin upa an si khawh venak caah a si. Fa kan hrin hna tikah khin kan i lawm, Asinain ðhang hna hlah sehlaw zeitluk indah kan ngaih a chiat hnga. Voikhat ah thawngðha ca ka rel i Filipin ramah ngakchia pakhat cu kum 9 a si tiang hi a ðhang bak lo bawhte a si keelning in a um ti a si i, a nu le a pa cu an lung a rawk tuk tiah a ðial. Zumtu kan ðhan lo tikah hin van kan Pa cu zeitluk indah a ngaih a chiat ve hnga? Mi tampi cu kan piangthar i ðhang loin kanmah keel in an um i, cucu an lung a tling tawn. Evangelist pakhat cu Pathian nih a chawnh i, “Na rianðuannak cu Thlarau ngakchia lawngte pei na hrin cu” a ti ti a si.

Hruaitu nih kan i ralrin ding cu kan fale an ðhang maw ðhang lo ti hi a si. Hruaitu tampi cu kan fale ðhanter loin ðhandawn a simi kan um. Cucu soal ngai a si. Cu bantukin tual lo soal a tuahmi cu Pathian sunparnak he cun an i hlat ngai ko lai (Rom 3:23). Pathian tinhmi taktak cu fa tampi hrin i ðhanter i Pathian sunparnak hmuhter le coter kha a si. Hell tlak luatter menmen hi a si lo.

Cucaah cun Thlarau lei patling tampi hrin kan i zuam awk a si (Exo. 34:30-35). Paul nih 2 Kor 3:7-8 ah, Khrihfabu nih hin sunparnak a ngan deuh an hmuh lai tiah a ti. Moses hmanh nih nawlbia ðialnak lungpher a hmuh ruangah Pathian sunparnak a co a si ahcun thinlung chungah Pathian nawlbia a ðialmi zumtu nih cun zeitluk in a lianngan deuhmi sunparnak dah kan hmuh lai! Kei ka zumhning ah cun ni hmanung bikah Pathian a hmai ceu cu mithiang hna he kan hmuh ði te lai tiah ka zumh. Kol. 1:27 ah cun kan chung i a ummi Khrih hi kan i ruahchanmi sunparnak cu a si tiah kan hmuh. Khrih a chungah a chiami zumtu nih cun Jesuh hmai ceu cu a hmuh hrimhrim ko lai.

BIA TLANGKAWMNAK

Moses Puan Biakinn kong hi a tawinak in kan chim ahcun, zumtu hna Thlarau leiah kan kalnak lam i Pathian hmaiah kan va chuahnak ding a kan chimtu a si ti hi a si. Puan Biakinn khan thum nih hin kan Khrihfa nun ah patling kan si khawhnak ca i kan herhmi a kan chimh. Thlarau leiah kan ðhannak ding dot thum cu 1Jhn. 2:12-14 ah kan hmuh i, ngakchia, mino le upa sinak hna hi an si. Ngakchia le mino nih cun Bawipa sining hi a lenglei lawngin an hngalh, upa nih cun Bawipa cu ngamh ngai in an pawlkomh khawh.

Pathian nih hin a fale cu ðhang hna sehlaw Thlarau lei patling si hna seh ti a kan duh. Asinain a tlinhmi le van kutka a lut ding taktak hi an har ko. Moses Puan Biakinn zongah hin Israelmi a zapi kha cu a inntual tiang lawng an lut kho ve. Tlangbawi cheukhat hna cu Hmun Thiang tiang an lut kho i Hmun Thiang Bik ahcun tlangbawi ngan lawng kum khat ah voikhatte an lut kho. A dotdot le a phunphun in an rak um va bantukin, nihin Khrihfa zong hi a dotdot in kan um venak hi a si.

Asiahcun, Thlarau leiah hin ze i tiang cu dah kan luh khawh cio? Khamh ka si cang kan ti tikah hin, a inntual ah ai lawm khimmi kan si soal maw? Tipil ka ing cang, Thlarau tipil ka ing cang, ti sawhsawh kan si soal maw? A ðha tuk ko, Asinain, a za rih lo. Hmun Thiang chungah kan luh a hau. Hmun Thiang tiang na phak lo ahcun soal teinak na ngei kho lai lo. Cu zong cun a di h rih lo. Hmun Thiang bik puanzar chungah kan luh a hau. Cuka lawngah cun Pathian a hmai ceu cu kan hmuh lai. Cu lawngah cun lungthin chungah ðialmi nawlbia cu kan i lak khawh lai. Hmun Thiang Bik chung lawngah Thlarau lei pa kan si lai i Khrih he uktu cu kan si cang lai.

Ka lungre a theihmi cu, caan dongh tik i Pathian mithiang hna a pennak chungah a lutmi hna kan zoh te ding hi a si. Zeicahtiah zumtu ka si ai timi hna, khamhnak kong a aupi lentu hna hi an i tel lo soal hnga maw ti hi ka phang ngai. Jesuh a Khrihfabu a simi hna cu puanzar chung ah luh i, “Bawipa, na sunparnak cu ka pe cang” a ti ding cu kan si i, a inntual tiang lawng a phanmi hna kan si soal ah cun a poi ngai lai. Nang zong a pennak ah a lut ding na si i puanzar lenglei ah na um te soal hnga maw?

BRIAN BAILEY hi Zion International Ministry i Director a si. A rianðuannak le mi a hruainak ah vawleicung mi tampi nih hngalhmi a si i, Khrih ah hrinðhannak in mi tampi a hruaitu a si.

VANCUNG LE HELL KONG

HMUHSAKNAK

By John Bunyan

John Bunyan cu kum zabu 17 lioah cawnpiaktu minthang, England mi a si. A zumhnaq ruangaq kum 12 thonga a tla. Cauk 40 reng lo a tjal i, cu lakah cun “Khrihfa Vanram Kalnak” timi cauk hi, vawlei cunga cauk minthang lakah a lang bik pawl a si. Hi cauk a tjal hi a no lio nawn ah a si i, vancungmi nih van kalnak lam le hell kalnak lam kha an hmuhsak. A tjalmi vialte hi amah ruahnaq a si lo i, an hmuhsak taktakmi cu a si. Hi langhnaq hi Pathian nih John cu miliannan ah a sernak a si. Nangmah zonga a thar in in sersiam ko seh.

Dal 1

Amah le Amah Thah Ai Timhnaq

Misual an sual peng tikah khin, Pathian dantatnak kha an tih pah tng i, solhphelh bia an kawli Pathian dantatnak hi a um lo ti leiin an kal. Cuti cun duhsah tein an va luan chin lengmang i, Pathian a um lo ti leiin an tng. Cuti a tngmi pakhat cu ka ton ve i, Pathian a um lo, Satan zonga a um lo; vancung le hell zonga a um lo ti hi a ka chimh peng. Cucaah cu pa kong cu ka ruah tikah ka lung a tha lo ngai.

A thawktir ah cun hiti a chim tikah hin a tha zonga a thir pah ko. Asinain a chim lengmang tikah hin khua ka ruat. Kei zonga cu ka lung a ka tuaitam i, hlan i Pathian biatak fiangte i ka hngalh tawnmi kha ka lung cu a ka tuai i Pathian hi a um taktak hnga maw, tiah lungtaitelnaq ka hun ngei. Pathian a um lo ti cu ka ti kho lo nain, a um ah zeitindah a um hnga? ti hi ka ruat cang. Vancung a um lo ti zonga ka ti kho lo nain a um taktak hnga maw? ti hi ka ruat cang.

Cuti ka si tikah cun, misual ka hawipa sinah cun ka vung kal i, ka sining ka chimh tikah, a ka nih i ka zaang na fak ngai ko tiah a ka ti. Bia a ka chimh chin lengmang tikah ka lung ai tuai chin lengmang i nun hi ka caah thilrit ah a tla cang. Ka lungretheihnaq cu chim awk tha lo a si cang i ka hnabei hi a dong ko cang. Khua ka ruat i, zeicahdah hi tluk lungrethei hin ka nun chan? Ka nunnak hi dihter ko ninglaw cun biatak le biatak lo cu hngal ninglaw a tha ko lo maw? ka ti. Cucaah cun keimah le keimah i that ko ning ka ti.

Zing khat cu kan pawng tupi tangah ka kal i, zeitindah kai thah lai tiah ka tuak. Namte in kai chun ko lai ka ti i, chunh ka hun i timh ahkhin aw bantuk ka theih: “Na Thlarau ral a simi rian tnan hlah; khakha cu nangmah le nangmah nai rawi a si ko. Pathian a um le um lo ruangaq khati nai tuah kha zeidah a thathnem? Nang cu Amah Pathian mui loin sermi pei na si cu” tiah a hun ka ti.

Cu biathli cu khuazei indah a rat ka hngal lo. Asinain a hnu i ka ruah tikah Pathian sinin a rami a si ko tiah ka ruah; zeicahtiah a ratning hmanh hi a hmual a fak tuk ka namte kha a ka hlonhter bak ko i, mah le mah i thah cu lainawn a si tiah a ka hngalhter. Cu tikah cun ka lau i, Bawipa ka lawm tuk, ka ti. Ka khup ka bil i thla ka cam, Bawipa ka palh ka ngaithiam, ka ti.

Chikkhat ahkhin ceu nih a hun ka kulh i, cu ceu lakah cun minung bantuk khi ka sin leiah a ra in ka hei hmuh. Ka sin a hung phan i a hmaiah cun ka dir i ka dir kho lo. Thazaang zeihmanh ka ngei lo. A hun ka thawh i cun thazang cu ka hun ngei than, “Maw ceu a ka petu, aho na si kha zeitindah ka hngalh khawh lai?” ka ti.

Daite in a hun ka leh i, “Pathian sinah upatnak pe tuah, keimah sinah ka pe hlah. Keimah cu nangmah bantuk ka si i na hlawtmi nih na sinah a ka thlah, zeicahtiah zungzal lohtlaunak in luatter awkah” a ti.

Cu bia nih cun ka thinlung kha a hun ka khekhuai dih i, misual ka si kha ka hun i hngal i, “Zeitluk misual le zangfah tlak lo dah ka si” tiah ka au. Cu tikah vanmi nih cun a ka leh i, “Pathian nih zangfah an timh tikah khan na tlak maw tlak lo ti kha an hal lo. An dawt i an zangfah ko. Sualnak

nih na Thlarau thah a timh cang kha a hmuh tikah a thawnnak in an khamh a si ko. Satan nih ka tei cang i ka hloh cang lai an ti nain a rap cu an hrawhpiak i na luat ko cang!” ka ti. Kai lawm tuk i hla ka sa i, Amah cu ka khamhtu a si tiah ka thangthat i, Amah cu Pathian taktak a si tiah ka thanh cang.

Dal 2 Nika le Arfi Pinlei Ah

Lamkaltu vanmi nih cun hitihin a ka ti, “Zungzal a hmunmi thil a um ti hi na lung i tuai ti hlah, cucu hmuhsak awkah na sinah ka ra i, na zumhnak mit lawng si loin na taksa mit hrimhrim in hmu cang. Cun na mit in na hmuh bal lomi vanlei thil zong kan hmuhsak lai” a ka ti.

Cu tikah ka khuaruah a harmi cu, hi thil hi keimah hmuh lawng hin a si kho lai maw ka ti i, “Hi thil ka hmuhmi hi zeitindah ka in khawh lai?” ka ti.

Vanmi nih cun a ka leh i, “Bawipa lawmhnak cu na thawnnak a si lai” a ka ti i, cun a ka tlaih i, “Na hmuh bal lomi kan hmuhsak caah na thin phang hlah” a ka ti. Cun ka umnak ka hun zoh i van sangpi cangah ka um kha kai hmu. Vanmi cu ka thawh i, bia kan hal lai i na thin hung hlah, ka ti. Vanmi nih, ka hal ko, hngalh na duhmi chimh kha ka rian a si, khamhnak a hmumi hna an rianuanpiaktu dingah thlah ka si, a ka ti. “Kan tang i a nakpi kan hlat chin lengmang i a hme chin lengmangmi khi zeidah a si?” tiah ka hal.

Vanmi nih cun, “Khi, a nakpi in na hei hmuhmi khi na umnak vawlei kha a si. Zeihmanh a si lomi khi vawlei tlaihchan ahkhin dahkaw mi tampi cu an Thlarau an thlau cu. Cucu pei Daihnak Siangpahrang nih, hi vawlei hi ngei hmanh u law nan nunnak nan sungthung ahcun zeihan dah a tlaih hnga, a timi kha a si cu. Khi vawlei khi cu sang deuh kan kai lai i a hme chin lengmang lai i a lo te ko lai. Cucu vawlei mi nih hin hngal hna sehlah zeihmanh an tlaihchan ti hnga lo. An hngal lo i an tlaihchan tuk khi na hmu ko hna lo maw, muhnhak chungah an um khi. An hngalh loning a zual chinchinnak cu, an caah ceunak Bawi cu a ra i nunnak ceu taktak cu a hmuhsak ko hna. Sihmanhselaw ceu cu an duh lo i muhnhak leiah an kal chin, zeicahtiah soal nih a tlaih hna caah, ti a ka chimh.

Ka hal than i, “Khi, vawlei cang sangpi i ai hel lengmangmi khi ta zeidah a si? Nangmah um hlah law ka thit tuk hna hnga. Asinain nangmah an in hmuh tikah an in thit an

zam,” tiah ka hal.

A ka lehmi cu, “Khi hna khi cu, an i uahfaih ruangah le Pathian an doh caah vawlei leiah thlakmi an si. Asinain vanmi an si ve i, Pathian thawnnak thawngin thli chungah um khawhnak thawnnak an ngei. Sihmanhselaw ni hmanung ah biaceih ding an si caah cu biaceihnak hngak in an zuang zungzal ko. Vawlei cang i va tum khawhnak nawl pek an si i, thimmi hna biaceih tik le hlawtmi hna tukforhnak nawl an ngei. Atu ahkhin an nak i muichia in na hmuh hna khi, a hlan ah cun ceunak bawi fale an rak si. An thilthuam hi atu i na ka hmuhmi ka thuam bantuk, sunparnak hnipuan in an rak i thuam. Anmah uahfaih ruang le that lo ruangah hiti an sinak hi a si ko nain, hiti an simi hi an thin a hung tuk i Pathian cu an huat i an doh” tiah a ka chimh.

“A si ahcun ka bawipa, hi hna hi i ngaichih hna sehlah Pathian he i rem than khawh an si lo maw? An dihlak in an si lo hmanhah ai ngaichihmi tal an um lo maw?”

“Um hlah, an i ngaichih zongah, zungzal ca in hlawt an si cang. Anmah hi a soal hmasa bik an si i, ahohmanh nih forhfielmi an si lo i, anmah lungtho tein a sualmi an si caah van in thlak an si cang. Anmah cu chim lo, Pathian Fapa, Messiah a simi hmanh nih vanmi sinak le uahfaihna a ngei lo. Mi Fapa hi an huat caah Mi Fapa nih a dawtmi hna minung hi an huat tuk ve hna” tiah a ka ti.

Cu ah cun nika pinlei kan phan. Vanmi nih cun a ka chimh i, hi mei vawlei hi Pathian thil ser lakah thil lianngan a si. Cun arfi hna zong hi khuaruahhar lo awk hlei an si lo. An hlat tuk caah meitung tluk men lawngin an langhnak hi a si. Zeihmanh dohtu le tlaitu ngei loin an i thlai. Pathian nih a bia bakin a sermi an si, tiah a ti.

A ka hruaitu vanmi cu, “Cu vial na ka chimh cu a za ko. Anmah a sertu hmanh a zum duh lomi le sualnak lam lei tu a zulmi hna cu an tonmi hi a tong tlak an si ko, ka ti.

Vanmi nih, “biadik na chim. Hi nak thil lianngan hi tampi na hmuh rih lai. Hi hna hi inn an sak tikah a kainak ah an ser chungmi theng bantuk khi an si. Na hngalh khawhnak dingin a dang kan hmuhsak lengmang rih lai, tiah a ka ti.

A ka ti bantukin chikkhatte ah khin hmun dangah a hun ka chiah i thil dang kha a hun ka hmuhsak hna. Van ah kan vung phan cang i, cuka ah cun kaa in fianter khawh lomi thil tampi ka hmuh hna, cun ka theih bal lomi hla kha ka theih hna. A hmu ve lomi nih cun chim hna sehlah, a chim cu an chim ko lai. Asinain a si dih lai lo. A hmumi zong nih chim

cawk ding le chim khawh ding an si lo. Cucaah Gentelmi lakah lamkaltu ngan a simi pakhat nih, paradise ah cawi ka si i cuka ah cun holh in chim khawh lomi thil khuaruahhar ka hmuh hna tiah a chim. A chimmi cu, “Mit in hmuh a si lo i, hna in theih a si lo. Pathian nih minung kan caah a timhtuahmi a si i, cucu mi thinlung ah a lut dih kho lo. Cucaah cun ka hmuhmi cu ka si khawh chungin le ka ciin khawh chungin chim ka hun i zuam tuah lai.

Dal 3
Elijah Nih A Fianter

Mit in hmuh bal lomi le hna in theih lomi, ahohmanh nih a si kho lai tiah an ruah lomi, kha thengte kha Pathian nih Amah a dawtu hna cah a timhmi cu a si (1 Korin. 2:9).

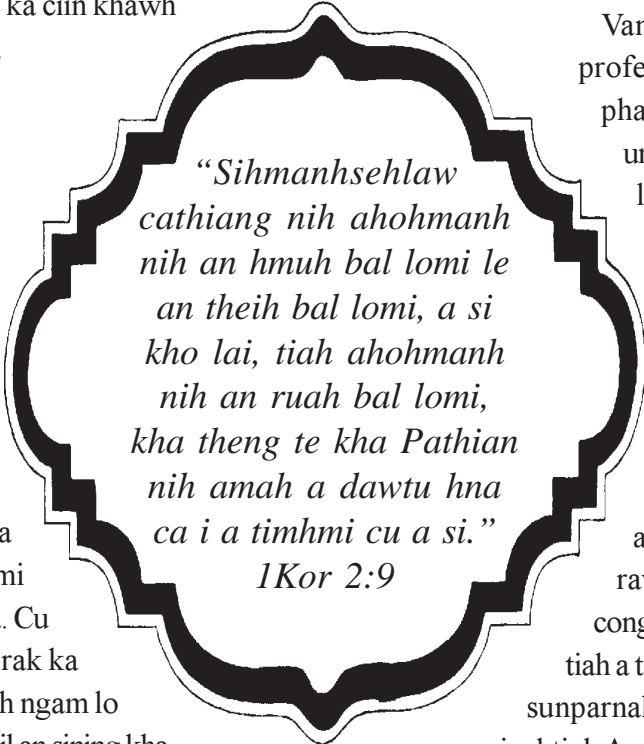
Cu hmun lianngan i ka va phak tikah cun, a ceu in a ceumi mithiang relcawklo kha ka hmuh hna. Cu hna nih cun lunglawm tuk khin an rak ka don. Cun a ceu tukmi, a naih in naih ngam lo dingmi khi ka hmuh i, a ceu nih hin thil an sining kha a thlen dih hna, sunparnak pekmi mithiang Thlarau hna cu an takpum hi kan mit a tlang. Annih nih nika ceu an i rinh lo, Pathian ceunak nih a ceuh hna i vancung a dihlak in a ceu dih. Anih ceu sinah cun nika ceunak le sui lungvar ceunak hna cu muihnak tluk an si. Cucaah cun Pathian sunparnak thutdan tiah an ti. Pathian cu a bawi thutdan ah cun a thu i a ceunak nih ka mit a ka cerh caah ka zoh ngam lo. Vanmi le mithiang hna nih haleeluijah an ti i dong loin an thangthat peng. Amah a um ruangah van hi van sining in a um khawhna k a si caah thangthat tlak hrimhrim a si ko. Nunnuamhna k tivapi cu Amah sinin a puut i a luang peng. Van i a ummi paoh nih cun lunglawm le thanuam in an conglawmh.

Kei ka ca tu ah cun Amah sinin a chuakmi sunparnak meiceu cu a ceu tuk i ka zoh ngam hrimhrim lo. Ka ai i, a ka hruaitu vanmi cu, “A ceu le a sunparnak cer hi ka caah a tak tuk i ka zoh ngam lo, asinain kei cu mithi ka si bu hin zoh ka duh tuk fawn” tiah ka ti.

“A si lo, hika hmun ahhin thihnak le ngaihchiatnak le sualnak a lut kho lo, lawmhnak in a khatmi hmun a si. Ra tuah, nangmah bantuk minung pum in a um rihmi sinah kan

kalpi lai i na umnak hmun i kan kirpi hlanah nan i chawn ta lai, tiah a ka ti.

“Na kir hlan ah e? Ka kirter hlah, hika ahhin ka umter ko. Hika hi biakinn zong a hau lo, van hi biakinn a si i ka kirter hngin hlah” tiah ka ti. “A si lo, a rauh hlanah na ra than te ko lai, vung kir ko rih” tiah a ka ti.

Vanmi zasen lakin a ka lanhpi i profet ngan Elijah sinah a hei ka phakpi. Elijah cu vawlei i a rak umnak kha kum thong a luan ciami lio ah a rak si cang nain, ka hun zohnak bakin Elijah a si tiah ka hngalh ko. Vanmi nih cun, “Hihi, cunglei nawlpeknak in van nun tep dingin ka ratpimi a si i, atu hi na sinah ka ratpi” tiah Elijah cu a chimh. Elijah nih lunglawm tein “ka chimh ko lai” hika hmun ah hin cun, cucu pei kan ti le kan rawl a si cu. Amah thangthat le conglawmh hi a duh bikmi a si fawn” tiah a ti. “Thluachuahnak le upatnak le sunparnak vialte cu Amah ta si ko seh, zeicahtiah Amah nih a thisen in a kan tlanh i, siangpahrang le tlangbawi ah a kan ser, Amen” tiah a ti i, kei nih “Amen” ka ti ve.

Profet nih cun, zeicahdah hi tluk nawlgeihnak le thil ti khawhna k hi pek ka si hnga? tiah a ka hal i, hika i ka thalmi vialte hi ka chimh dih tikah, “Sunparnak vialte cu siangpahrang thutdan i a thumi Tuufa sinah pek si ko seh, zeicahtiah Anih cu a thatnak hi ri a ngei lo i, misual le misifak hna caah a nungmi a si” tiah a ti. Ngai hmanh kan chimh lai, a ka ti i, an vawlei pum a kaltak rih lomi hna na hmuh mi hna hi na khuaruah a har lai, keimah hrimhrim zong hi ka vawlei pum in ka um ko rih hi na ka hmuh. Asinain a thi khomi pum a si ti lo, thlen kan si cang. Thlarau pum ah thlen kan si cang i fahnak zong kan thei ti lo. Cucaah cun kan i lawmhnak hi a ziam kho ti lo i kan i lawmhnak hi a thar in a chuak chin lengmang, tiah a ka chimh.

Cu profet pa cu, nangmah kong hrimhrim hi ka lung a fiang lo, hung ka chim tuah, tiah ka ti i, hitihin a ka chimh: “Ka pumsa le ka Thlarau nih an i lawmhnak hi an theih ti caah ka lunglawmhnak hi a tlingmi lawmhnak a si ko. Kei cu pumsa in ka tho, hi hnu ah thlarau in a thangmi vialte nih

pumsa lawmhnak he Thlarau lawmhnak hi an co te ve lai. Cucaah an i lawmhnak le kan i lawmhnak cu zungzal ca an si veve i an i khat ko, tiah a ka chimh.

Cucu lamkaltu Paul nih, “Mit in hmuh khawh lomi le hna in theih khawh lomi, ahohmanh nih a si kho lai tiah an ruah lomi kha a dawtmi hna caah cun a kan serpiak” a timi kha a tling cang. Kan pumsa mit nih hin zoh nuam thil tampi a hmuh. Tlang le lung in a chuakmi lung man har hna le diamon le lunghring vialte hna zong a hmuh dih hna. Asinain atu i ka hmuhmi thil lianngan hna hi a hmu kho hna lo. Kan hna zong nih theih nuam le ngaih nuam thil chim cawk lo a theih ko hna. Asinain vanmi le mithiang hna nih Bawipa thutdan hmaika i an sakmi hla dawh cu a theih hna lo. Minung nih hin lung vialte hi lung hring ah va i cang dih hna sehlaw, ram vialte hi sui ah va cang dih hna sehlaw tiah saduh an thah khawh men ko lai. Vawlei pumpi hi sui ah i cang seh, thli vialte hi gas tha bik ah i cang hna seh ti zongah saduh a thah men ko lai. Arfi hna khi nika nakin ceu deuh hna sehlaw, nika khi atu nika nakin a let thongkhat in ngan deuh ceu deuh seh tiah saduh an thah men ko lai. Sihmanhselaw, zungzal a nungmi kan Pa nih cun cu nakin a sungasai deuhmi thil a kan timhtuahpiak ko.

Dal 4 Van Nun Nuamhnak

Profet nih cun, “Hika i kan i lawmhning le kan i numhning hi fiang tein chimh khawh kan zuam lai. Cu lo ahcun hika phak a thatning le a nuamhning hi tha tein na thei lo soal hnga. Cun a hmasa ah, harnak in a luat i hika a hung phanmi kong ka chim lai i, a pahnihnak ah hika an phak hnu i an i nuamhning hi kan chimh lai” a ti.

“Pakhatnak ah, a luat cangmi Thlarau pawl cu, ni tang i a ummi zeiharnak hmanh nih a tawng kho ti hna lo. Harnak kan timi hi sermi thil cungah sualnak tuahnak nih hin a tlunter. Sertu Pathian nih hin a sermi thil vialte hi a tha ding le Amah bantukin a lawm ding in a ser hna. Vanmi nih sertu cungah an soal caah vawlei ah a thlak hna i, annih nih sermi thil kha an thurhnawmh. Amah mui lo in sermi minung zong kha a muisam an chiatteer i, lungduh sualnak sal ah an tang. Cu soal sal sinak cun tlanhtu an ngei ti lo. Hi vawlei cung i a ummi mithiang hna hi, cu soal sal sinak cun Amah thisen in a tlanhmi hna an si. Hi vawlei tang i a ummi hna cu tlanhtu an ngeih lo caah soal thilrit nih a nenh peng ko hna. Luat an duh

ko nain soal thawnnak nih a tlaih hna. “Aho nih dah a kan tlanh khawh lai?” tiah an au. An lung nih cun luat duh hmanh hna sehlaw, an soal duhnak lungthin nih a hnuh hna. Cucaah cun tlanh a simi Thlarau hna cu vate an tlaih i bawm chungah an khumhmi an hun thlah than bantuk khi an si. An i nuamhzia hi hiti hei zohnak in a lang ko, zeicahtiah thihnak nih a dolh kho ti hna lo. Soal sal chung i an um lioah cun an thurhnawm dih, sihmanhselaw Jesuh dawtnak thawngin an ceu cang i an Pa hmaiah thur kop loin an lang cang.

Hika ahhin cun soal in an luat cang lawng si loin a tukforhtu hna hrimhrim a um ti lo. Adam kha paradise i a um lioah khan a soal hleng lo nain tukforhnak in a lut lo. Cucaah cun Satan nih a tukforh i soal ah a tluknak kha a si. Minung hi zawtnak nih kan taksa a ei bantuk khin sualnak nih hin a kan ei i zohchia in a kan tuah.

Hika ahhin cun kha vialte khan an luat cang. Vawlei nih a ngeihmi thawnnak (soal thawnnak) nih zeitikhmanh ah a tawng kho ti hna lai lo i, luat tein an um cang lai. Vawlei cung nuamhnak le lawmhnak vialte kha cu van nuamhnak sinah cun chim tlak an rak si lo. Vawlei nunnuamh lio zongah tihphannak kan ngei kho rih. Van nuamhnak cu a hrawktu ding zeihmanh a um ti lo caah nuamhnak tling a si.

Soal le a thur in kan luat cang caah dantatnak hmuh ding zeihmanh a um ti lo. Misual cu an thih tikah hell nih a hngah hna. Asinain soal in a luat cangmi hna cu lawmhnak le hngamnak nih a hngah hna,” a ti.

Cun a peh than i, “Atu ka chimmi cu van nuamhnak a cheuchum lawng a si rih, chim ding tampi a um rih - kan chimh rih lai.

Pathian kan hmuh ahhin kan i lawmhnak a zual. Cun, ‘zungzal’ timi nih hin kan thil lung hi a hna a ngamter tuk - a dih te lai timi a um ti lo. Lawmh zungzal ti a si caah a chimzia hmanh ka thiam lo. Amah loin ser kan simi hi, hi ruangah hin a si ti kan hngalh caah hlasak lo le thangthat loin kan um kho lo. “Amah mithmai tha pek,” hi nun a rak si ko. Vawlei i kan hngalh kan timi kha kan rak hngal taktak lo - a lang thil theih a si. Atu cu Amah he hmaitonh in kan i hmu cang. Vawlei kan um lioah khan cun a mithiang hna he hmanh khan rikhiah in an i hmu, atu ah cun rikhiah um loin zungzal in um ti a si. A hlanah khan cun a thatnak hi a teh in kan teh, atu ahcun duhtawk in kan din i a lio in kan i lio. A hlan ahkhan cun mithiang hna he an i hawikomhnak hmanh kha voi tampi a cat. Atu ah cun zeitikhmanh ah a cat ti lo. A hlan ahkhan cun kan i daw kan ti hmanh ah lunghrinnak tlawmte cu a um

tawn, atu ahhin cun Amah dawtnak nih lunghrinnak hna cu a pawncuah cang. Vancung ah hin cun Pathian hi kanmah kan i dawtnak nakin kan dawt deuh; kanmah le kanmah kan i dawt le kan hawile kan dawtnak hi an i tluk dih,” tiah a ka chimh.

Vawlei i mah bantuk Pathian lam hna hi kawl khawh dawh a si lo, cun kan tuak khawhmi zong a si fawn lo i, biadik kan awlter khawh lomi zong Pathian pekmi fimthiamnak in fiang tein kan theih.

“Vawlei ah khan cun Pathian kan hngalhnak hi vamawngte in khualeng kan hei hmuhmi tluk khi a si, van ah cun innka hun i a dihlak kan hmuh bantuk khi a si. A khuaruahning le caan a thenning vialte zong kan hngalh dih i, Pathian lawng hi zungzal a nungmi a rak si, asinain Amah lawng nun hi ai timhmi a si lo, Pathian a lu hi kan lu a si dih cio. Thumkomh Pathian a sinak kha kan hngalh i upa hlei ngakchia hlei an um lo.”

Cu vialte cu kan Thlarau nun a nuamhtertu cu an si. Asinain, azeikhom a si ah, pumsa in vanram a phanmi mithiang hna cu an i lawmhnak a ziik a phan kho rih lo, zeicahtiah an takpum kha a thoṭhan rih lo i, an thlarau he i komhnak an ngei rih lo. Cucaah atu ahhin pumsa a thoṭhan cangmi pum kan hmuhsak tuah lai a ti.

Pakhatnak ah, a pumsa a thoṭhan cangmi cu keimah bantuk thlarau pum hi an si. Cucu, na ka hmuhnak lawng hin cun na hngal lai lo, hung ka tawng hmanh, (cun profet nih cun a kut a ka chanh i a ka tawnghter). A rawk khomi taksa kha a rawk kho lomi taksa in a kan thlen.

Ka thawh i, Thlarau pum a sining ka theih tawnmi ah cun, Thlarau pum cu thilri bantukin tawnghtam khawhmi a si lo ti in ka theih i, ziah na taksa cu keimah taksa bantukin ka tawngkhawh ko ṭung, ka ti.

Profet nih cun a ka thawh i, ka taksa na tawnghter hi nangmah taksa bantuk ah na ruah ko lai. Asinain kan i lo lo, kei ka taksa cu thianh cangmi a si i, a rawk kho ti lo - a thu a nam khomi a si ti lo. Tidin le rawlei a hau ti lo, ih le hngilh zong a hau ti lo. Cathiang kha na rel lo maw? “Jesuh a thawh ṭhan hnuah, a zultu hna cu innka an i kharkhumh nain Jesuh cu a chungah a lut kho. Thomas kha a auh i a hma a tawnghter i, Thomas nih a kut in a hma cu a tawngkhawh ko” tiah a ka ti.

“Tho ṭhan pum cu thisa

a ngeimi taksa a si ti lo, cucaah a thi kho ti lo. Vawlei pumsa cu thisa a ngeimi taksa a si caah a rawk kho, a thu a nam i vawlei ah an i cang. Asinain van pumsa cu a rawk kho ti lomi a si.

Profet nih a ka chimhmi chungah ka ruahnak ka chim thluahmah ko i, ka lung a piang lomi tampi a um.

“Chim ko, na lung fianglakin kan chimh ko lai” a ka ti.

“Cathiang ka relnak in ka hngalhmim cu, Pathian lawng nih a rawk kho lomi taksa pum a ngeih - minung nih kan ngei lo. Minung cu nifa tein an thi i kan hmuh lengmang ko. Cucaah Paul nih Timote kha, Pathian lawng nih a rawk kho lomi pumsa a ngei tiah a chimhnak kha a si.

A thoṭhan cangmi pumsa kong ka hun chim tikah, an thoṭhan i an thi ti lai lo, ti kha ka hun telh. Minung taksa a rawkral khomi cu taksa pum an si i an thi kho. Atu i van i a ummi hna zong hi an pumsa in an thawh ṭhan rih lo caah an thi kho ve. Asinain thawhṭhan ni taktak i an pum a hung thawh ṭhan tik lawngah a rawk kho lomi pum an si te lai. Cucaah Cathiang i Pathian lawng a rawk kho lomi pum a ngei na timi cu a dikmi a si tiah a ka ti.

Dal 5

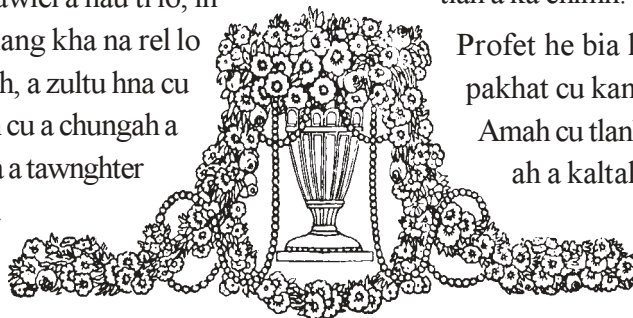
Pakhat le Pakhat Kan I Hngal Lai

Kan vun i chinchiahmi cu, van ah hin mi dang nakin a ceu a ṭha deuhmi hi ka hmuh hna. “Zeicahdah hiti an ceu deuh?” tiah ka hal ṭhan.

“Vancung ah cun Pathian nih anmah le an i lawmhnang cio in ceunak cu a pek hna. Kan dawt chin lengmang tikah le kan zoh chin lengmang tikah Amah nih ceu chin lengmangnak a kan pek. Cucaah hi bantukin kan ceu an i khah lonak hi a si, a ti. Pathian thluachuahnak a hmu ciociom an ceu an i khah lo tikah hin, a nah a chuakmi an um hnga maw? tiah ka hal ṭhan. Um hlah, zeizong vialte hi Amah sermi an si caah Pathian nih a pekmi hna cio kha an lung a tling, tiah a ka chimh.

Profet he bia kan i ruah cuahmah lioah cun, ceu pakhat cu kanmah lei ah cun a ra i a hun kan naih.

Amah cu tlanh ciami a si. Anih hi a pum kha vawlei ah a kaltak i thawhṭhan ni taktak kha a hngak peng ko lai. Atu an hmuhmi pum hi cu a tho ṭhanmi thlarau pum a si i, a rawk kho lomi pum a si caah

tawng khawh zong a si ti lo, tiah a ka chimh.

Cu ah cun ka hei zoh i, siangpahrang lakah siangpahrang, bawi vialte lakah bawi bik an timi a Bawi thutdan cung i a thut kha ka hei hmuh. Vawlei cung i misual kan ca i a intuarnak le a sining nih khan vancung cu vancung taktak a lawhter. Kaa lawmhnak cu rak i hrawm cio u, tiah a kan sawm dih caah, cu nih cun a kan lawmhter chinchin.

"Hika hmun ah Khrih i kan unau hna lawng si loin kan hawile kan chungkhat zong kan hmuh hna. Na hlanah Elijah zong vawlei ah saupi a nungmi ko kha na theih hlan hmanh in na hmuh lai. Cun Adam zong na hmuh bak in na hngalh ko lai. Hika ah hin thiang bik lawmhnak he kan um ti hna, lungthiang le lungrualnak in kan um ti. Hi dawtnak i um hi zeitluk lunglawmh awk dah a si. Hi bantuk dawtnak umnak ah i lunghmuihnak a um. Hi tluk dawtnak le lunglawmhnak umnak hmun i a um pengmi le thluachuah a hmumi kanmah rual nakin ze ti hlei dah a um kho ti hnga." "Pathian le kanmah le kanmah i komhnak in a rami lunglawmhnak hi kan tem. Vawlei i a fim cem hmanh nih a theih khawh thlu lomi a thukmi biathli hi a thei khotu cu ka sinah a um.

Cathiang chung i vawlei sining he ai rem lomi hna zong khi thleidan khawhnak kan ngei. Kan sin i Pathian thhatnak a ummi nih lawmhnak in a kan khahter. Tuan deuh i vawlei i ka rak um lioah, Pathian thinhunnak i ka rak rel sualmi kha a velngeihnak ruangah a hung chuakmi a si ti kha ka van hngalh than. A herhmi nakin vawlei ah a herh deuhmi zeihmanh ka tong lo timi hi fiang tein a ka hngalhter. Kai ruahchanmi nakin a tha deuhmi zungzal laksawng hmuhnak ding caah hi hna hi a hman hna."

Kan i lawmhnak pakhat in ka chap rih lai. Thluachuah a hmumi mitampi hna nih lunglawmhnak, thangthatnak an tem ko nain, hi nih hin an hmuhmi a tlawmter hlei loh. Rel caw lo mithiang hna le vanmi hna nih an i ruah khawh lomi hi lunglawmhnak rilipi hi a dong kho lo. Khuaruahhar awk a si lomi cu hi thluachuah hi tlukceo cio in kan tem dih. Ahohmanh hi thluachuah hi tlawm deuh lawng ka hmuh ti ah an ti kho loh. Zeicahtiah phundang in an lung ai lawm thiamthiam. Hi thluachuah hi minung pakhat te lawngin tem si loin kan zapi nih tling tein kan i hrawm dih. Mi zeipaoh nih tiva bantuk a simi hi thluachuah hi an duhzat paoh in an din khawh ko nain aho hlei ta hmanh a si kho loh. Amah a ngeihmi zat in, ai lawmhnak ah khan Pathian zong ai lawm ve.

"Pathian he kan i hawikomhnak in a rami lawmhnak hi kan hun ngeih tikah cun vawlei i kan um lio i lawmhnak ka

ngei kan rak ti lenmi nakin a let tam tukin a sang deuh. Cathiang kan rel tikah pakhat le pakhat an i kalh rua kan timi vialte zong kha an i rem dih cang.

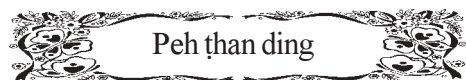
"Hiti a si caah hin van Kanaan kong kan chimhnak cu a si. Asinain chim ding a cheu thongkhat lakah cheukhat hmanh ka chim rih lo. Kha vial kan chimh ahcun cawhnuk le khuaihli in a khatmi ram a sinak cu na hngalh thiam cang lai. Cun hika ahhin cun nu le pa tinak zong a um lo i, kan dihlak vanmi bantuk kan si dih. Van pumsa ah cun nu sinak le pa sinak hi a um hrimhrim lo, Pathian ah ai khat dih in kan um" tiah a ka ti.

Cu vial ah cun ka kut in a ka tlaih i thal kah nak rangin a ka kalpi. Thlarau pum a ceumi pawl cu kan lonh thluahmah ko hna i, an ka zoh dih. Profet nih cun, "Kha, an hruaitu vanmi kha a ra lai i, na umnak vawlei ahkhan an kalpi cang lai, dam tein" a ka ti.

Nu pakhat ka pawngah cun a hung dir i, a hmai ka zoh tikah ceu le minmei nih a kulh caah tha tein ka zoh ngam lo. A ka thawh i, "Ka sining cu na ka hmuhning hi a si ko i, hihi bawi thutdan cung i a thumi ka thangthat caah hitihin ka sinak a si. Ka angki fual na hmuhmi hi Amah ceu nih a cerhmi a si" a ti.

"Na chim bantukin ai lawm tukmi pei na lawh hi" tiah ka ti. A ka lehmi cu, "Hihi thil thar ah na ruah hnga, thil thar a si lo a thiangmi a dawtnak le a velngeihnak hi khuaruahhar a si caah Amah thangthatnak hla sak peng hi kan rian a si. Nu e pa e, bawi e chia e tinak zeihmanh a um ti lo i chungkhar khat kan si dih. Tlukceo cio tein van ro cu kan co cio dih" tiah a ka ti ve.

Cuti a ka ti lioah cun vun hngalh ka duh ngaimi cu, mithiang hna nih cun vawlei i an um lio kha an hngal ti hnga maw, ti hi a si. Ka lungchung cu a hun theih i, "Vawlei i kan um lio i, kan pumpak kong cio kha cu kan tuak ti lo, kan philh dih cang. Pathian lawnglawng hi vawlei kong he van kong he zeizong vialte a hngaltu a si. Asinain vawlei cungah Khrihfabu cutin khatin an um ti hi cu vanmi nih an kan chimh lengmang. Khrihfabu zohtu ah an chiahmi hna nih anmah le an zohmi Khrihfabu umtuning kha an kan chimh lengmang ko. Thawngpang tha an kan chimh ahcun Amah Pathian kha kan thangthat tawn," tiah a ka ti.

DAWTHNAK LAMKALTU

Vawlei cung Khrihfa nih Johan hi “Dawtnak Lamkaltu” tiah an ti cio. Asinain a hramthawk a sining ah khan cun cucu a si lem lo. Jesuh nih a naupa he zultu 12 chungtel ah a thim hna lioah khan, “Khuari Fa” a rak ti hna (Marka 3:17). Khuari Fa a rak simi kha zeitindah Dawtnak Lamkaltu a si khawh?

Biakam Thar chungah hin tlangval Johan cu a ziaza zeibantuk dah a si ti cu hngalh khawh a si. Rank kai ti bantu mi nak san a duh ngaimi a si. Cucaah Jesuh zong kha, na pennak i na that tikah na orhlei le na kehlei ah kan thutter tuah, tiah an unau in an rak halnak kha a si (Mar. 10:35-37). Cun Johan cu mi tei le neek a ing kho lo ngaimi a si. Mark. 9:38-40 ah khan Johan nih Jesuh kha, na min in khuachia a thawlmi kan hmuh i an zultu a si fawn tung lo caah tuah ti hlah kan ti tiah a chimh. Anmah nakin a tuah khawhmi kha a duh lo. Apathumnak ah, Johan cu din le that ai cuh ngaimi a si. Cucaah Samaria khuami kha an tha lo tiah a ruah cah, “Bawipa, hi mi hna hrawhnak dingah vancung in mei au uh ti na kan duh maw? tiah a ti (Luk. 9:554). Cucaah cun Jesuh nih “Khuari Fa” tiah min a sak hi a rak hman tukmi a si.

ASINAIN JOHAN AI THLENG CANG: Jesuh Khrih kha kum thum le a cheu chung a hun zulh tikah khan Bawipa he cun an i naihnam ngai cang. Tlang cung muihmel thlennak zongah khan Johan, James le Peter lawng kha Jesuh nih khan a auh hna. Jairu fanu thihnak in a thawhter lio zongah khan anmah lawng thiamthiam kha a auh hna i, Gesmani dum chung i thla a cam lio zongah khan anmah kha a pawngah a umter hna. Jesuh he naihte i a um tikah cun miuah le ka ding ti i aa ruatmi Johan cu ai thleng dih cang. Kum 50 hnu ah thawngtha a hun thial tik zongah khan Johan cu Jesuh he an i zulkhalhnak thinlung nih khan a uk rih ko: “A sunparnak cu kan hun hmuh i vel le biatak in a khat” a ti (Jhn. 1:14). Cun hitihin a thial rih: “Khrih a lang tikah cun Amah bantu kan si te lai, zeicahtiah a sining taktak tein kan hmuh lai” a ti

(1Jhn. 3:2). Johan cu Khrihfa bantu kin ser thar a si cang, Pathian cu dawtnak Pathian a si kha a hmuh tikah Dawtnak Lamkaltu Johan a si cang (1Jhn. 4:8). Mi cung khin a duh ngaimi Johan cu Khrih sinah a thut cang, zeicahtiah Jesuh nih, mingan si a duhmi cu sal a si hmasa a hau tiah a rak cawnpiak (Mar. 10:43). Johan cu Amah Jesuh hrimhrim nih a zultu ke a tawl hna a hmuh tikah cun (Jhn. 13:3-15), ai thleng vurmar ko cang. Lamkaltu cauk ah kan hmuhnak thawkin Johan cu “number pakhatnak” si ai cuh ti lo, a hawile pawl a dirhthohtu lengmang a si cang.

Mar. 9:38-40 ah Johan cu miduhfak le a sangmi ai tinhmi a si tiah kan hmuh, asinain Jesuh nih an lungput cu a remh hna. Jesuh bia le Jesuh nun a hmuhnak thawngin Johan cu mi a ing khomi le duh a nungmi a si cang. Cucu a thawngthabia thialmi chungin kan hmuh khawh.

Church history zongah Johan rianthuanak nih Pathian dawtnak a thawnning kan hmuh. Tlangval pakhat cu Khrihfa a sinak in a chuak i tlang cung ramlak i mifir hna hruaitu si ding i a kal lioah, tarpa Lamkaltu cu tlangcung ah cun amah lawng a kal i, mifir le damiah zong cu thil loin, tlangvalpa cu Khrihfabu ah ka kirpi lai ti in a fuh.

A tang tukmi zultu Johan nih Samariahmi hrawhnak ah van in mei auh a rak duh nain Jesuh nih a mawhchiat caah a ruahning a remh kho. Lamkaltu 8:14-18 ah cun Peter le Johan nih Samariami hna nih Thiang Thlarau meizik an hmuh khawh naklai thla an campiak cang hna.

Johan bantu kin kan ruahnak a tha lomi le kan ziaza a dik lomi kha thlen khawh a si. Khrih nih kan santlaih lonak kha nunzia dawh le a thawnngmi ah a thlen khawh. Amah he caan hman i tim ko. Khuari Fa a simi hmanh Dawtnak Lamkaltu ah a thlen khawh caah, kan Bawipa nih cun a kan thlen khawh dih ko lai.

- Norman Holmes Capar